

Кириленко О. М., к.ю.н., доцент,
Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого, м. Харків, Україна,
Козацька Ю. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В АВІАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Екологічна безпека – це стан, при якому не порушується екологічна комфортність життя, реалізується здатність протистояти загрозам життю, здоров'ю всіх живих істот, людині, включаючи її благополуччя, права на безпечне середовище життя, на джерела життєзабезпечення, природні ресурси. Екологічна безпека окремої людини, нації, цивілізації залежить від дій як окремої людини, так і всього суспільства на природу – біосферу [1, с. 187].

В сфері авіації сьогодні на державному обліку знаходяться аеропорти і аеродроми, авіаремонтні та авіабудівні заводи як місця розміщення джерел утворення викидів забруднюючих речовин. Джерелами таких викидів виступають як стаціонарні об'єкти (механічні дільниці, фарбувальні дільниці, резервуари пально-мастильних матеріалів, насосні для перекачування нафтопродуктів тощо), так і транспортні засоби (спеціальний автомобільний транспорт, повітряні судна) [2, с. 153].

Серед видів діяльності, що становлять підвищену екологічну небезпеку, відповідно до п. 16 «Переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 554 названо будівництво аеропортів. Такі об'єкти відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 26) та Закону України «Про екологічну експертизу» (ст. 13) підлягають обов'язковій державній екологічній експертизі, метою якої є запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на територіях і об'єктах аеродромів та аеропортів [3; 4].

В сучасних умовах екологічної кризи все більшого значення набувають питання ефективного вирішення проблеми захисту повітря від забруднення двигунами повітряних суден; захисту від електромагнітних полів радіочастот аеропортів; впровадження технології захисту ґрунтів та води від забруднення стоками аеропортів та ін.

Вплив авіації на навколишнє середовище полягає в значному шумовому впливі і викиді забруднюючих речовин.

Крім шумового впливу, авіація призводить до електромагнітного забруднення середовища. Відповідний вид забруднення викликає

радіолокаційна та радіонавігаційна техніка аеропортів і літальних апаратів, необхідна для спостереження за польотами літаків і метеообстановки. Радіолокаційні засоби випромінюють в навколишнє середовище потоки електромагнітної енергії. Вони можуть створювати електромагнітні поля великої напруги, що представляють реальну загрозу для людей.

Забруднення біосфери продуктами згоряння авіаційного палива – ще один аспект впливу повітряного транспорту на екологічну ситуацію.

Але найнебезпечнішим чинником, що впливає на навколишнє середовище, вважається те, що при здійсненні польоту в стратосфері (в її нижніх шарах) літаковий двигун виділяє оксиди азоту, а це призводить до окислення озоносфери, яка захищає нашу планету від радіації.

Зменшення кількості і концентрації шкідливих викидів може бути досягнуто: підвищенням економічності двигунів, а отже – зменшення кількості відпрацьованих газів; удосконаленням методів експлуатації літаків, а саме: підвищенням ступеня заповнення літаків корисним вантажем; зменшення пробігу літаків на аеродромах під тягою власних двигунів за рахунок буксирування їх тягачами на злітну смугу, а також за рахунок розташування аеропортів на значній відстані від міст [5, с. 348].

На даний момент говорити, що в авіації немає жодних проблем, практично неможливо – багато питань що стосуються економіки, безпеки та екології. Всі ці проблеми можливо вирішити, але для цього потрібен час. Світ не стоїть на місці: все, що існувало раніше, модернізується або приходить в непридатність, і на місце старого приходить щось абсолютно нове. Те ж саме відбувається і в авіації.

Література

1. Мягченко О. П. Основи екології: підручник / О. П. Мягченко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
2. Краснова Ю. А. Деякі питання реєстраційно-ліцензійних засобів забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації / Ю. А. Краснова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – Вип. 157. – С. 152-161.
3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – 546 с.
4. Про екологічну експертизу: Закон України від 09 лютого 1995 р. № 45/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 8. – 54 с.
5. Войцицький А. П. Техноекологія: підручник / А. П. Войцицький, В. П. Дубровський, В. М. Боголюбов; За ред. В. М. Боголюбова. – К.: Аграрна освіта, 2009. – 533 с.